

Enheten för EU:s handelspolitik
Anders Karlsson

YTTRANDE
2026-01-16 Dnr 2025/01899-2

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2025:89 – En moderniserad fiskelagstiftning

Sammanfattning

Kommerskollegium bedömer att kommande lagstiftning enligt förslaget ska underrättas Kommerskollegium enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler eftersom de reglerar varor, samt enligt förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden eftersom det innehåller krav som påverkar tjänsteutövare som är etablerade i ett annat land inom EU/EES och som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige. Sådana regler ska anmälas till EU-kommissionen.

Det finns också bestämmelser som kan vara otillåtna om de innebär en diskriminering av medborgare i andra EU-medlemsstater.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Generella synpunkter

Kommerskollegium vill belysa att enligt 3 kap 16 § andra stycket får utländska medborgare som inte har fiskerätt enligt kapitel 2 och är stadigvarande bosatta i Sverige fiska med andra redskap än handredskap på samma sätt som svenska medborgare. Kravet på stadigvarande bosättning finns inte för svenska medborgare. Enligt artikel 18 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt ska all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden. EU-domstolens har i sin praxis menat att bosättningskriterier riskerar att vara till största förfång för medborgare från andra medlemsstater, detta eftersom de som inte är medborgare i en medlemsstat vanligtvis inte heller är medborgare i den medlemsstaten. Sådana bestämmelser är förenliga med unionsrätten bara om det finns en uttrycklig och tillämplig

undantagsbestämmelse i EU-rätten. Det måste också finnas ett direkt samband mellan skälet för särbehandling och förmånen.¹ I förslaget till fiskerilag tillfaller förmånen även svenska medborgare som inte är bosatta i Sverige.

Kommerskollegium noterar vidare att regeringen får meddela föreskrifter om att svenska medborgare för använda andra rörliga redskap om beståndssituationen tillåter detta enligt lagförslagets 3 kap 21 §. Det framgår inte tydligt i vilken utsträckning sådana föreskrifter även gäller andra EU-medborgare på det sätt som framgår av 3 kap 12 §.

Anmälningsskyldigheter för krav på varor och tjänster

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de informationsförfaranden som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt procedurerna i tjänstedirektivet 2006/123/EG och anmälningsskyldighetsdirektivet för tekniska föreskrifter (EU) nr 2015/1535. Förslag till författningar som utgör tekniska regler eller krav på tjänster enligt 15.7 och artikel 39.5 andra stycket i tjänstedirektivet ska anmälas till Kommerskollegium tillsammans med skälen till kraven. Kommerskollegium ska anmäla förslaget till Europeiska kommissionen.

Krav på tjänster

Enligt förslaget krävs det tillstånd för att utländska personer ska få fritidsfiska i Sverige, sådant tillstånd kan lämnas om det finns särskilda skäl enligt lagförslagets 3 kap 19 §. Detta kan påverka den som erbjuder en tjänst från ett annat EU/EES-land och som har deltagare från andra EU/EES-länder. Om reglerna kan komma att tillämpas på företag som inte är etablerade här, utan bara bedriver tillfällig verksamhet i Sverige, gör Kommerskollegium bedömningen att de remitterade bestämmelserna är anmälningsskyldiga enligt tjänstedirektivet.

Lagförslaget innehåller ett bemyndigande för regler om att fritidsfiskare som fyllt 18 år ska registrera sig rapportera uppgifter om sina fångster, se 6 kap 2 och 3 §§. Enligt tjänstedirektivet får föreskrifter inte innebära att tjänstemottagare behöver tillstånd från som begränsar tjänsteleverantörer i andra medlemsstaters möjlighet att erbjuda en tjänst.² Ett krav som gäller alla tjänstemottagare oavsett varifrån dessa kommer är dock tillåtet.

Anmälningsskyldighet för tekniska regler

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsskyldighetsdirektivet för tekniska föreskrifter är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser

¹ EG-domstolens dom i målet C-388/01, *Kommissionen mot Italien*, pp. 14, 19 och 24.

² Artikel 19(a) i direktivet 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.³ Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁴ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁵

Ett flertal bestämmelser reglerar fiskeredskap och deras användning, inför att sådan lagstiftning antas måste därför anmälan ske enligt förordningen om tekniska regler. Dessa krav är de följande. Av 2 kap 6-7 §§ framgår att det krävs tillstånd för att sträcka fasta redskap ut i allmänt vatten och hur långt. I 3 kap 13 § finns ett förbud mot angeldonfiske. Bilagorna 1 och 2 till lagen innehåller också krav om vilka fiskeredskap som får användas i olika områden. I 3 kap 20 § krävs tillstånd för fiske med fasta redskap med stöd av frifiskerätt. I lagförslagets 3 kap 21 § regleras vilka rörliga redskap som får tillåtas enligt bemyndigandet i paragrafen. I 5 kap 21 § föreskrivs att vissa fartyg ska ha elektroniska fjärrövervakningssystem innefattande övervakningskameror.

Förbuden i förordningsförslagets 7 kap 2 § kan också innebära förbud mot vissa varor eller som påverkar saluföringen av varor, likaså regleringen av tillåtna fiskeredskap och deras konstruktion i 8 kap 4-9d §§.

Slutligen kan framtida föreskrifter enligt bemyndigandet i 9 kap 4 § om sammansättning och märkning av partier av fiskeri- eller vattenbruksprodukter, dokumentation och spårbarhetskrav, samt för att komplettera förordningen (EG) nr 1224/2009 om elektronisk fjärrövervakning utgöra bestämmelser som utgörs av eller hänvisar till tekniska specifikationer eller andra krav och som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid saluföring eller användning av en vara. Sådana förslag kommer då att behöva anmälas till Kommerskollegium.

Sammanfattningsvis bedömer Kommerskollegium att förslagen till lagstiftning aktualiserar EU:s anmälningsprocedur för varor och kommer att behöva anmälas. Kommerskollegium administrerar sådana anmälningar. Förslaget till fiskelag behöver också anmälas enligt tjänstedirektivet. Frågan om anmälningsskyldighet bör beaktas i den fortsatta beredningen av utredningens förslag. Kommerskollegium är tillgängliga för en dialog i detalj kring detta.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck efter föredragning av utredaren Anders Karlsson. I den slutliga handläggningen har utredarna Alicia Barker-Åström, Nikita Feiz och Martin Söderman deltagit.

Agnès Courades Allebeck

Anders Karlsson

³ 2 § 1 p. förordningen (1994:2029) om tekniska regler.

⁴ EU-domstolens dom i mål C-95/14, UNIC (2015) p. 29.

⁵ 11 § förordningen om tekniska regler och EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.